

Höskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Policy för student- och doktorandinflytande vid Höskolan Kristianstad

Inledning

Studenter och doktorander vid svenska höskolor och universitet har enligt lag rätt till inflytande över sin utbildning och förväntas bidra aktivt till dess utveckling. Med detta dokument tydliggör Höskolan Kristianstad vad student- och doktorandinflytande innebär, varför det är centralt för utbildningens kvalitet och hur det ska omsättas i praktiken.

Studenters och doktoranders delaktighet i genomförande, utvärdering och utveckling av utbildning och forskarutbildning är en förutsättning för hög kvalitet. Deras perspektiv, erfarenheter och förkunskaper bidrar till relevanta och ändamålsenliga kurser, program och lärande- och forskarutbildningsmiljöer.

Ett väl fungerande student- och doktorandinflytande bygger på gemensamt ansvarstagande mellan studenter, doktorander och höskolans personal och är en integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet. Inflytandet utövas både genom individuellt engagemang och genom studentkårens representation i höskolans beslutande och beredande organ, där studenterna och doktorandernas intressen tillvaratas och får genomslag i konkreta åtgärder och förändringar.

Att stärka student- och doktorandinflytandet är samtidigt en del av höskolans uppdrag att bidra till en hållbar samhällsutveckling präglad av demokrati, jämlikhet och lika rättigheter.

Definitioner

- Med student avses studerande på grundnivå och avancerad nivå.
- Med doktorand avses studerande på forskarnivå.
- Med lärare avses lärare på grundnivå och avancerad nivå.

Student- och doktorandinflytande vid Höskolan Kristianstad

Höskolan Kristianstad identifierar tre typer av student- och doktorandinflytande:

- Formellt inflytande - inflytande via Kristianstad studentkår
- Semiformellt inflytande - inflytande initierade av höskolan på program och kursnivå
- Informellt inflytande - inflytande som förekommer genom informella kontakter mellan personal och studenter eller doktorander.

Formellt inflytande

Det formella inflytandet utgörs av det inflytande som enligt lag och förordning utövas av demokratiskt valda student- och doktorandrepresentanter. Höskolan ansvarar för att studenter och doktorander informeras om möjligheter till inflytande i frågor som är relevanta för respektive grupp.

Kristianstad Studentkår ansvarar för att utse studentrepresentanter till nämnder och organ vid höskolans fakulteter samt till samtliga höskoleövergripande nämnder och organ. Doktorandrepresentanter till relevanta nämnder, utskott och råd utses av studentkåren efter förslag från de fakulteter som bedriver utbildning på forskarnivå.

Exempel på organ där studentkåren utser studeranderepresentanter är höskolestyrelsen, fakultetsnämnderna, disciplinnämnden, höskolans råd samt beslutsmöten på rektors-, förvaltningschefs- och dekaninivå. Representanterna ska, i den mån det är möjligt, vara medlemmar i Kristianstad Studentkår. Uppgifter om utsedda representanter ska anmälas till höskolans registrator.

Kristianstad Studentkår utser även student- och doktorandrepresentanter till höskolans kvalitetssäkringsarbete och kvalitetsråd och för en fortlöpande dialog med höskolan om kvalitetshöjande åtgärder.

Semiformellt inflytande

Det semiformella inflytandet avser former för student- och doktorandmedverkan som inte är lagstadgade. När nya representanter ska utses inom detta inflytande ansvarar höskolans personal för urvalet, med syfte att säkerställa en ändamålsenlig representation av berörd student- eller doktorandgrupp.

Kristianstad Studentkår har inte samma formella roll i dessa sammanhang som vid det lagstadgade, formella inflytandet.

Syftet med det semiformella inflytandet är att möjliggöra en konstruktiv dialog mellan utsedda student- och doktorandrepresentanter och ansvarig personal. Dessa dialogformer utgör en viktig del av utbildningarnas kvalitetsutveckling.

En etablerad form av semiformellt inflytande är kursvärderingar, där samtliga registrerade studenter och doktorander ges möjlighet att bidra till utveckling av kurs- och utbildningskvalitet. För att kursvärderingar ska fungera som ett effektivt inflytandeverktyg krävs aktiv medverkan från studenter och doktorander, ändamålsenliga rutiner för sammanställning och redovisning samt tydlig återkoppling och vidtagna åtgärder från högskolans sida. Motsvarande principer gäller för programvärderingar på grund- och avancerad nivå samt för doktorandbarometern.

Programråd utgör ytterligare exempel på semiformellt inflytande, där programområdesansvarig på grund- och avancerad nivå utser studentrepresentanter från berörda program. Även tillfälligt inrättade arbetsgrupper med inriktning mot specifika student- eller doktorandgrupper är exempel på semiformellt inflytande; i dessa fall utses representanter av ansvarig för arbetsgruppen bland direkt berörda studenter eller doktorander.

Informellt inflytande

Det informella inflytandet uppstår i den dagliga och direkta kommunikationen mellan student/doktorand och lärare/annan personal. För att informellt inflytande ska möjliggöras är det nödvändigt att lärare och annan personal är tillgängliga och mottagliga för studenternas/doktorandernas synpunkter samt att de uppmuntrar sådana synpunkter.

Doktorander

Utskottet för forskarutbildning är det organ som hanterar frågor om forskarutbildning vid högskolan och består av representanter från de två fakulteter som har rätt att utfärda examen på forskarnivå. Av utskottets åtta ledamöter är två doktorandrepresentanter.

Forskarutbildningen skiljer sig i stort från utbildning på grund- och avancerad nivå. Utbildningens examensmål, innehåll och lärandeaktiviteter regleras i den allmänna studieplanen för respektive ämne, medan den individuella utbildningen regleras i doktorandens individuella studieplan. Den individuella studieplanen utarbetas i dialog mellan handledare och doktorand, där doktoranden ges ett betydande inflytande över utbildningens planering, och uppdateras årligen. Studierektor för forskarutbildningen granskar samtliga individuella studieplaner, som därefter fastställs av utskottet för forskarutbildning.

Utskottet för forskarutbildning ansvarar även för inrättande, revidering och utvärdering av kurser på forskarnivå, vilket innebär att doktorander har inflytande i samtliga processer som rör forskarutbildningen. Doktorander ska dessutom vara representerade i högskolans forum som bereder frågor om forskarutbildning, inklusive Kvalitetsrådet.

Studierektorer för forskarutbildning vid respektive fakultet ska informera doktorander och handledare om doktorandernas rätt till inflytande över utbildningen. Kurser på forskarnivå ska utvärderas på motsvarande sätt som kurser på grund- och avancerad nivå.

Höskolan ska verka för att stödja doktoranders engagemang i utbildning och uppdrag på lokal och central nivå. Sådant engagemang regleras i den individuella studieplanen. Tid för institutionstjänstgöring samt uppdrag i nämnder och råd ska avräknas från utbildningstiden, vilket medför en motsvarande förlängning av doktorandens utbildningstid. Sekreteraren i berört forum ansvarar för att rapportera uppdragens omfattning till ekonomiavdelningen så att utbildningstiden kan justeras korrekt.

Delat ansvar och ömsesidigt engagemang

Student- och doktorandinflytandet ska utöva genom samarbete mellan Höskolan Kristianstad och Kristianstad studentkår.

Grundförutsättningen är ett nära samarbete mellan Höskolan Kristianstad, Kristianstad studentkår, studenterna och doktoranderna. För att samarbetet ska fortlöpa så effektivt som möjligt krävs en tydlig ansvarsfördelning.

Höskolan Kristianstads ansvar

Representation i beslutande och beredande organ

Höskolan Kristianstad ansvarar för att semiformella och formella student- eller doktoranderepresentanter bereds plats i alla höskolans beredande och beslutande nämnder och organ där frågor av betydelse för utbildning, forskarutbildning eller studenters och doktoranders situation behandlas. Detta gäller även för tillfälliga arbetsgrupper, utredningar etc. som berör studenter eller doktoranders situation. I de fall undantag görs ska detta skriftligen motiveras efter uppmaning från Kristianstad studentkår. I fakultetsspecifika nämnder och organ ansvarar dekanerna för beredande av platser.

Samråd när beslut fattas av enskild befattningshavare

Enligt Höskoleförfordningen gäller att om ett beslut som har betydelse för utbildningen och studenternas situation inte ska fattas eller beredning genomföras av ett organ, utan av en enda person, ska information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslutet respektive slutförandet av beredningen. Höskolans rutiner/riktlinjer för beslutsprocesser ska följas så att studentinflytande säkerställs.

Information

Studenterna och doktorandernas inblick i formerna för inflytande inom höskolans olika verksamheter förutsätter att höskolan på sin hemsida har uppdaterad information om vilka nämnder, organ samt programråd som finns.

Höskolan ska också informera om möjligheterna till inflytande. Höskolan ska även länka till Kristianstad Studentkår i lärplattformen och via Studentwebben. Det ska tydligt framgå att studenterna och doktorandernas aktiva medverkan är önskvärd och nödvändig för att utveckla utbildningarna på alla nivåer samt stödverksamheten vid höskolan.

Stöd till representanter

För att möjliggöra studenterna eller doktorandernas formella inflytande ska höskolan introducera representanterna inom de nämnder och organ som nya representanter ska ingå i. Det är ordförande eller den ordförande utser i berörda nämnd/organ som ansvarar för denna introduktion. Avdelningen för utbildningsstöd ansvarar för att tillsammans med höskolans jurist och höskolans kvalitetskoordinator ge en allmän introduktion/utbildning till nytillträdde arvoderade inom Kristianstad studentkår. Till de delar där det är relevant bör även doktorandrepresentanter bjudas in.

Intyg

Representanter, som haft formellt representantuppdrag, får intyg från höskolan för sitt arbete. Intyget utfärdas av organets sekreterare och undertecknas av ordföranden.

Kristianstad studentkårs ansvar

På samma sätt som för höskolan är det Kristianstad studentkårs ansvar att upprätthålla goda strukturer för student- och doktorandinflytande. Det huvudsakliga ansvaret ligger i att rekrytera representanter till höskolans nämnder och organ. I detta arbete ska Kristianstad studentkår eftersträva mångfald avseende kön, etnicitet och utbildningsbakgrund. Kristianstad studentkår ska kommunicera den interna ansvarsfördelningen gällande tillsättande av representantplatser till höskolan. Vid tillfällen då Kristianstad studentkår inte lyckats tillsätta representant ska höskolan informeras om detta. Kristianstad studentkår ska, efter bästa förmåga, bidra med deltagande och kunskap när höskolan så efterfrågar, i exempelvis tillfälliga arbetsgrupper, fokusgrupper eller andra organ.

Höskolan Kristianstad och Kristianstad studentkårs gemensamma ansvar

Höskolan Kristianstad ansvarar för att bjuda in Kristianstad studentkår till medverkan och samråd. Kristianstad studentkår ansvarar för att inkomna inbjudningar till medverkan och samråd behandlas och besvaras inom 5 arbetsdagar. Om så inte sker anses höskolans skyldigheter att informera och bjuda in till medverkan vara uppfyllda. Det är viktigt att höskolan stödjer Kristianstad studentkårs arbete med att rekrytera representanter till höskolans

nämnder och organ. Detta görs genom att bereda Kristianstad studentkår plats att informera nya studenter och doktorander om sin verksamhet.

I övrigt ska enskilda representanters arbete uppmuntras, stödjas och underlättas på bästa möjliga sätt.

Den enskilde studentens och lärarens ansvar

Alla studenter och doktorander är medaktörer i höskolans verksamhet och har därigenom ett medansvar att påverka och utveckla sin utbildning. Studenten och doktoranden bör aktivt ta del av de möjligheter till inflytande som erbjuds under studie- eller anställningstiden.

Lärare ansvarar för att initiera och hitta bra former för dialog och för studenternas möjlighet att komma till tals. En positiv utveckling kan lärarna inte åstadkomma ensamma, utan här krävs gemensamt engagemang mellan lärarna och studenterna. Lärarna kan exempelvis i samband med undervisnings- och utvärderingstillfällen skapa det nödvändiga utrymmet för att studenter ska engagera sig och komma till tals.

Implementering och uppföljning

Arbetet med att stärka student- och doktorandinflytandet ska implementeras och göras känt bland beslutsfattare, ordförande i nämnder och organ samt bland lärare och övrig personal.

Det ankommer fakulteterna att arbeta för att få till ett väl fungerande student- och doktorandinflytande vid fakulteterna samt att inflytandet vid fakulteterna följs upp.

Höskoleövergripande uppföljning av student- och doktorandinflytandet görs via kvalitetsrådet där Kristianstad studentkår och doktorandrepresentanter medverkar. Kristianstad studentkår lämnar årligen en verksamhetsberättelse där bland annat årets student- och doktorandinflytande ska lyftas fram.

Bilaga

Högskolelagen

- **1 kap 4 §** Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen. De tillgängliga resurserna ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna.
- **1 kap. 4 §** En doktorand är en student som är antagen till och bedriver utbildning på forskarnivå. En doktorand i Sverige räknas i lag som student, vilket uttryckligen framgår av Högskoleförordningen (1993:100), därför omfattas de av bestämmelser om inflytande och representation i samma omfattning som studenter på grund- och avancerad nivå.
- **1 kap 4 a §** Studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna.

Högskolorna skall verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

- **2 kap 4 §** Regeringen utser ordföranden i en högskolas styrelse. Rektor ska ingå i styrelsen. Lärare och studenter vid högskolan har rätt att utse ledamöter i styrelsen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om antalet sådana ledamöter och om hur de ska utses. Regeringen utser övriga ledamöter i styrelsen.

Företrädare för de anställda har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

- **2 kap 7 §** Studenterna har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om antalet sådana representanter och om hur de ska utses.
- **2 kap 8 §** I föreskrifter om hur studenterna utser ledamöter i styrelsen eller representanter enligt 7 §, får regeringen överlämna åt enskilda individer eller åt sammanslutningar att utse ledamöterna eller representanterna.
- **4 kap 9 §** En studentkår ska ha som huvudsakligt syfte att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningarna för studier vid högskolan.

Höskoleförordningen

- **1 kap. 4 §** I denna förordning avses med student en person som är antagen till och bedriver höskoleutbildning, och med doktorand en student som är antagen till och bedriver utbildning på forskarnivå, om inte annat anges särskilt.

Detta innebär att författningens bestämmelser om “student” också omfattar doktorander, om inte annan definition anges.

- **1 kap 7 §** I studentkårsförordningen (2009:769) finns det bestämmelser om hur sådana ledamöter i styrelsen som studenterna enligt 2 kap. 4 § höskolelagen (1992:1434) har rätt att utse, ska utses. I studentkårsförordningen finns det också bestämmelser om hur representanter för studenterna enligt 2 kap. 7 § höskolelagen ska utses. Förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m. ska tillämpas också på de ledamöter i en högskolas styrelse som utses av studenterna.
- **1 kap 14 §** Höskolan skall ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av höskolan.

Höskolan skall sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna.

- **2 kap 7 a §** Lärarna har rätt att utse tre ledamöter i styrelsen. Dessa ledamöter ska utses genom val inom höskolan. Höskolan får meddela närmare föreskrifter om valförfarandet.

Studenterna har rätt att utse tre ledamöter i styrelsen.

- **2 kap 8 §** Rektor skall anställas genom beslut av regeringen för högst sex år efter förslag av styrelsen för höskolan. Anställningen får förnyas, dock högst två gånger om vardera högst tre år.

Innan styrelsen lämnar sitt förslag skall den höra lärarna, övriga anställda och studenterna på det sätt som styrelsen har bestämt.

I sitt arbete med att föreslå rektor, skall styrelsen så långt möjligt ta fram såväl kvinnliga som manliga kandidater. Styrelsen skall för regeringen redovisa hur jämställdhetsaspekten har beaktats.

- **2 kap 14 §** I 2 kap. 7 § höskolelagen (1992:1434) finns det en bestämmelse om studenternas rätt till representation när beslut fattas eller

beredning sker. Om beslut ska fattas eller beredning ska genomföras av en enda person, ska information lämnas till och samråd ske med en studentrepresentant i god tid före beslutet eller slutförandet av beredningen.

Om beslut ska fattas av en grupp av personer enligt 2 kap. 6 § andra stycket högskolelagen, har studenterna rätt att vara representerade med minst tre ledamöter. Antalet studentrepresentanter i en sådan grupp får dock vara färre om det finns särskilda skäl med hänsyn till det totala antalet ledamöter i gruppen.

I övrigt beslutar en högskola själv om sådan rätt till representation för studenterna som avses i första stycket.

- **6 kap. 29 §** Individuell studieplan – inflytande i planeringen. För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan som ska innehålla både högskolans och doktorandens åtaganden samt en tidsplan för doktorandens utbildning.

Planen ska beslutas efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och – efter samråd med doktoranden och handledaren – ändras i den utsträckning som behövs.

- **6 kap. 30 §** Doktoranden har rätt till handledning och andra resurser under utbildningen så länge inte rektor med stöd av denna bestämmelse beslutar något annat.

Innan ett sådant beslut om indragning fattas ska doktoranden ges möjlighet att yttra sig.

- **10 kap 4 §** Disciplinnämnden skall bestå av rektor som ordförande, en lagfaren ledamot som skall vara eller ha varit ordinarie domare och en företrädare för lärarna vid högskolan. Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i nämnden med två ledamöter